

Latweefchu Awises.

Nr. 33.

Zettortdeenâ 18. Augustâ.

1860.

Awischn-siinas.

* **Rihga.** 3schâ Augustâ pulksten 10 preeksch pufdeenas aisbrauze Keiserifka Augstiba Krohna-mantineeks us Krimmuldi (Widsemme), fur tas tappe no Wirsta Viewena (kam fchi muischa pe derr) gohdam usnemts. No scheijenes aisgahje augsts Krohna-mantineeks stary pulksten 4 un 5 pehz pufdeenas us Gaujas eejeju (stary Krimmuldi un Turraidi), fur no Widsemmes muischneekeem preeksch semmu lautineem bij dshres un daschadas islusteschanahs fataisitas. Kad Keiserifka augstiba schahs dshres labbu laiku bij flattijis, tad tas eegahje kahdâ leelâ telti, fo muischneeke bij likfuschî taishht, un noturreja tur wallarinas. Pehz tom dewahs augsts weefis zaur Gaujas eejeju, kas ar daschadi pehrweteem wehjluktureem un daschadu pehrwu ugguns-leeismahm bij ispufchkota, us Sigguldi, fur Keiserifka Augstiba pee Grawa Borchâ lunga par nakti palikke. 4tâ Aug. pulkst. 12½ atbrauze augsts Krohna-mantineeks atkal us Rihgu. Kad Keiserifka Augstiba tē pillē bij pufdeenas malkiti noturrejis, tad tas dewahs kahjahm zaur ne-isflaitameem lauschu pulkeem (kas winnu ar gawileshanu apweizinaja) us pawiljoni, kas tapehz bij ustaishts, lai no scheijenes augsts Krohna-mantineeks warretu preeksch kumedina-namma grunts-alkmini list. Zesarewitfch tē tappe no kumedina-namma buhweschanas-beedribas preekschneeka, rahtskunga Hollandera, fagaidihts. Kad tas bij Keiserifkai Augstibai kahdu grunts-alkmini eemuhrejama rakstu preekschâ lassijis, tad augsts Krohna-mantineeks parakstija fawu wahrdu, tapat darrija tee augstam weefam lihdsbuhdami lungi; zitti weefi kas luhgti bij, parakstija arri fawus wahrdu appakfch weena ohtra raksta, un tã nu abbi raksti tappe grunts-af-

mint eelikti un aismuhreti. No scheijenes aisgahje Keiserifka Augstiba us bahnopu, fur tas tahs ehkas un weenu Lokomotiwu, kas augsta weefâ wahrdu dabbutuse, apflattija. No scheijenes brauze augsts Krohna-mantineeks pa Maslawas preeksch-pilfatu lihds Gorkai, tad garr Daugawas mallu un tad us skunstes-dahrneeku Wagneri. Kad Keiserifka Augstiba tē bij palmu un zittus kohkus apflattijis un tohs teizamus atraddis, tad tas dewahs us Wöhrmannâ dahrsu, kas ar flaissteem wehjluktureem un daschadi pehrwetahm ugguns-leeismahm bij apgaisnohts; tē tappe atkal augsts Zesarewitfch ar nebeidsamahm urah-saufschanahm apweizinahts. No scheijenes brauze augsts Krohna-mantineeks atpakkat us pilli. Pulksten 10tõs nogahje turp no masa gildes-namma (ammatneeku) dseedataji, kas no garas karrogus nesdamas ammatneeku rindes tappe pawadditi, — grippedami Keiserifkai Augstibai schkirfchanas-dseefmu nodseedaht. Augsts Krohna-mantineeks, dseefmu dsirdedams, laipnigi par to pateizibu dewe. 5tâ Aug. pulksten 8 no rihta tappe augsts Krohna-mantineeks, us Behterburgu atpakkat brauzoht, no kaupmannu-beedribas ar „Undines“ dampfluggi lihds Dinamindei pawaddihts; brauze ir dauds zitti dampfluggi lihds, kas ar karrogem un pulkehm bij isgrefnoti. Pulksten 9tõs nobrauze augsts Zesarewitfch Dinamindē, apflattija tē apzeetinafchanas buhfchanu, dewahs us to Dinamindei prettinn buhdamu jaunu juhras-dambi un to apflattijis aisbrauze pufdeenâ ar „Standarda“ fuggi us Behterburgu. Ustizzigi Rihdseneeki atdewe ar tuhksoscheem urah, leel-gabalu schaufchanu un musibli augstam un no firds mihtotam Krohna-mantineekam labdeenas. Dampfluggi „Undine“ un „Hansa“ pawaddija

Keiserifku weefu wehl takfu us juhru, un tad nahze atpakkaf.

Stuttgarte 12tä Augustä nobraufufe Keiserifka Augstiba Leelwirftene Helena Pawlowna. 13tä f. m. ta aisreisjoja no turrenes us Baden-Badeni.

Italia. Garibaldi effoht zellä dewees us Neapeli, un weens no winna saldatu pulkeem effoht jaw us Kalabrijas semmi nogahjis, fur (kaldös) fataifotees us karroschanu; wehl zitti saldati nahf-schoht drihs pakkaf. Salka, ka tur preeksch Garibaldä wifs jaw effoht sagahdahts, tä ka tas Neapeli itt weegli warreschoht panemt. Neapeles Rehninsch effoht ar Bahwestu fabeedrojees, gribbedami us weenu rohku karroht; Generalis Lamorisjehrs arri buhschoht nahlt Neapelei paligä kad Garibaldi to aphegerehs. Garibaldim effoht lihds 300 kuggu un laiwu preeksch karra-waijadfibahm, un Neapeles Rehnina karra-kuggu wirsneeki, kas tam wairs ne gribbejuschi deeneht, nogahjuschi pee Garibaldeescheem. Generalis Bostus arri effoht Rehnina deenestu atstahjis. Neapeles Rehninsch gribboht fleppen ar 15 tuhst. saldatu us Palermas pilfatu nobraukt, tam usbrukt un to panemt. 13tä Augustä nakti nobraufuschi Garibaldeeschi ar „Belozes“ dampfkuggi us Kastellamares ohstu un gribbejuschi kahdu Neapeles kuggi panemt, bet ne isdewees. Neapeles Rehninam taggad galwas grohfschanas un behdu deefgan, jo tahs zerribas par to pameeru, fo ar Garibaldi gribbeja notaisht, irr isputtejuschas un winna paschi karra-pulki arri nam wairs ustizgami.

—Id.

Unguru semme brauze 24tä Juhni deenä leelstungs Sandors no Granes pilfata, winna dakter, fullains un kutschers ar tschetreem firgeem. Kahdas werstes no Granes fazehlahs breefmiga wehtra ar kruffu; sirgi sabihjabs, kutschers nokritte no bukka un tappe sipri eewainohts. Leelstungs, dakter un fullains islehze no ratteem, un tanni paschä azzumirkli nospehre sibbens wiffus sirgus, bet zilweki palikke weffeli. Tä Deewa pirkstis redsams.

J. S—db—g.

Wehrä leefamas mahjibas.

Ne nopuhle fawu draugu bes leelas waijadfibas; ne apgeuhntini winnu ar dauds isdarrischanahm, fo tu winnam usleezi; fur tu few patš warri palihdseht, tur ne melle zittu zilweku paligu. — Kalni pastahw no dauds almiaem un smilts-graudiaem, uppes no dauds lahstehm; azzumirkli istaisa gadus, un dauds un daschadi darbi dsihwoschanu. — Urweenu preeziga dsihwoschana irr tikfumeem tikpat skahdiga, ka naschkeschana wehderam. — Pukkes atwerrahs faulei, tawa firds lai atwerrahs Deewam un winnam pallausa. — Laime irr zilweka ihstena pahrbaudischanä, woi winsch irr wehrtš Deewa dahwanu jeb në. — Zilweka dsihwoschana irr pilna laimes un nelames; tapehz ne isbihstees behdäs. Dohma tä: „Kä pehz miglas faule spihd, Tä nahf preeks pehz skumja brihd.“ (Wezz. dseef. gr. 313). Nelaimie irr gan geuhnta, bet arri lohti labba skohla; prahhtigs zilweks no winnas salka: „ne kas ne kaisch.“ — Labba flawa, ne-argahnita dwehfele un schlihta firds lihdsinajabs baltam papihram, kas weenreis nosmehrehts nekad wairs naw til balts pataisams, ka papreekschu bijis. — Deewabihjigs zilweks waitak ne wehlahs, ka til dauds zil winsch gehdigi warr eedabbuht, sachtigi baudiht un preezigi tehreht, t. i. til dauds zil winnam pee meerigas dsihwoschanas irr waijadfigs. — Meerigs prahhtš irr teizams tikfums pee pasauligahm leetahm, bet garrigs zilweks ne warr nekad meerigs buht pee debbes leetahm; jo winnam jazenschahs arweenu pilnigakam tapt. — Tikfumam irr leela wehrtiba, to warr redseht no tam, ka ir grehzineeki gribb israh-ditees, ka scheem labbi tikfumi effoht. — Neleetiga dsihwoschana irr agra nahwe. — Us to weetu, fur tu gribbi draugus melleht, eij sohkeem; bet tur, fur tew waijag apmeerinaschanu nest, skrej skreeschus. — Derrigus padohmus galwä ween turreht un pehz teem ne darriht, irr tikpat ka labbas sahles apteeki, kas bes bruhkeschanas ne fo leeti ne derr. — Augstprahhtiba un lepna dsihwoschana irr dahrgi augli, kas us mulkibas kohka aug. — Kas zitta gohdu ne taupa, patš fawu nolaupa. — Zilweki irr ka kohki, pee winnu augkeem tohs wai-

jaga pasibt. — Ar sapraschanu warr eedabbuht naudu, bet ne ar naudu sapraschanu. — Pareisa runnaschana irr sudrabs, bet pareisa kluffu-zeeschana irr selts. — Kad Deews runna, tad zeet kluffu; kad tu runna, tad apdohma, ka Deews to dsird; tad tu pareisi kluffu zeetisi un pareisi runnast. J. R.

• Diwi swirbuki.

(Pasafka.)

Kahda faufa un ne-augliga gadda tappe diwi swirbuki no badda mohziti. Abbi jaw bij gluschi panihluschi. „Sanemm wehl weenu reis tanus spehtus brahl,“ ta fazzija tas wahjakais. „Skreen' aplahrt un raugi barribu dabbuht; es labprahrt skreetu tewim lihds, bet es ne warru, man spehla truhkst. Ja tu kahdu barribu atrohdi, tad atnes man arr, bet ahtri, zittadi man jamirst.“ Stip-rakais swirbulis apsohlija ta darriht un aisfkrehje prohjam. Drihs winsch eeraudstija kirschu kohku ar gattawahm ohgahm un brehze: „Es un mans draugs, mehns nu abbi effam isglahbti!“ Winsch atradde kirschus pahrlleku brangus un fahle eht. — Stunda pahrgahje, faule jaw taifjahs no-eet un nu tik winsch ar kahdeem kirscheem gribbeja pee fa-wa drauga noskreet, to atspirdsinaht. „Bet ne, wehl es eymu par wahju, wehl es gribbu scho kirsi avehst un tad skreet.“ Ta runnadams un darri-dams winsch aptumsa un aizmigge. Dhtra rihda winsch tik atmohdabs un aisfkrehje pee pamesta beedra, bet — tas jaw bij badda nomirris.

Mahziba: Apsohlischanu buhs peepildiht, wiswairak, kad ta tahdam dohta, kas behdas zeesch. Labs zilweks sawa laime sawa tuwaka nelaimi ne aizmirst. J.....i.

• Gaischi stalli.

Ka bes gaismas nelahda dshwiba labbi ne plaukst, bet nihst, to katram waijadsetu sinnaht, kas woi lohpu, woi kahdus stahdus ar prahtu irr audsejis. Ir jau pars zilweks pee fewim buhs nomannijis, ka winsch gaischas deenas arween jautraks irr, ne ka tumfchas deenas jeb tumfchas weetas. Pukles patumfchas istabas ne muhscham ta ne seedehs, ka gaischa weeta augdamas. Wiswairak sirgu lohpeji

buchs eewehrojusch, ka sirgi, kas weenadi tumfchods stakods stahw, kad winnus no stakka iswedd gaisma, ka iswesti, rahdabs mundri un trammi. zaur to ka azis winneem apschilbst; bet ne ilgi, tad wiini paleek gurdeni un kuhtri. Taped; arri krahpneeki, kas kuhtrus un glehwus sirgus gribb pahrhoht, winnus labbu laiku turr tumfchods stakods, un ah-traki winnus ne wedd ahra, ka tikkai us paschu pahrhohtschanu, lai wiini pirzeem jo mundri rahdabs. To waijadsetu muhsu arrajeem, kas taggad weetahm fahl fewim jau ihsti smukkus stakus buhweht, labbi eelikt wehra, lai wiini saweem stakleem labbus lohqus eetaisa. Zits sinnamas gan atrunnabs prettim, ka gaischods stakods lohpi ne warroht glahbtees no muschahm, ka stakki, kur dauds lohgu, ne faturroht siltumu, u. t. j. pr. Bet, kad muschu-laila saweem lohpeem par pufsdeenas brihdi gribbesi ehnu gahdaht, woi tad ne warri saweem lohgeem kahdus salmu-deklus aislahrt preekscha? Zeb woi tu dohma, ka wissai filti fuhdu-twailu pilni stakki winneem derrigi? Scho pawaffaru dauds weetas lohpi pahrsirgusch, wiswairak kaulu fehr-ga. Dascha sainneeka mutte irr dsirdeti tee besprahrtigi wahrdi: „Ne warru sinnaht, woi tas mannim zaur Deewu woi zaur zilwekeem!“ Wairak winsch buhtu to taifnibu ustrahpijis, fazzidams: „Kas sinu, woi tikkai manni wissai filti un peesmakluschi stakki pee tam ne buhs wainigi.“ — e.

• Brihnumi! brihnumi!

Schahdu ehrmigu wirsrahtu atrohdu weeneem raksteem, to kahds sinnamas lohpu lohpejs tellu atschlihrejeem par pamahzischanu islaidis. Winsch raksta us to gabbalu schohs wahrdu: „Biju eewehrojis, ka jau diwi jeb trihs deenas wezzi teffi apswihduschu stakka muhru woi feenu lahrtigi fahla laisibt un skaidri graust. Sahku dohmaht, kalabad wiini to darra. Tad eekritte mannim prahta, ka scheem sweedreem, kas lohpu kuhtris no paschu lohpu un winnu fuhdu twaileem zekahs, waijag buht fahligeem. Un ta arri bij. Sahku saweem telkeem druzzin fahls us luhpahm laisibt. Rahrtigi wiini sawas luhpas laisija. Sahku winneem

smalku feenu un auktu uhdeni likt preekschâ, ir feenam druszin fahls usbehris, ir uhdenim fahls peemaisijis, un re! manni tekti, ir pat massini, ismahzijahs tulihit ir feenu ehst, ir uhdeni dsert, par mahtes puppu mas wairs behdadami. Manni tekti auga, ka luste bij redseht.“ — Tâ raksta schis padohma dewejs. Es jau ne palikschi fawai faimneezei ne kohdinajis, lai to isprohwe.

—e.

Derrigi padohmi.

* Preeksch salatu sataihschanas wajag tschetru zilweku: sikhstula, ischkehrdetaja, gudra un mulka. Sikshtuls dohd preeksch tam ettiki, ischkehrdetajs elji, gudrais fahli un mullis wissu atkal apmaisa. —d.

* Kad tu kahdâ weetâ effi sadedsiuajees, tad nemu smalku audekla luppata, ussmehre labbu fahrtu meeku wirsû, un usleez tad luppata us wainu. Kad luppata noschuisse, tad ussmehre atkal zittas meeles, tik ilgi, lihds sahpes apstahjajs un waina fahst dsiht.

Ja tew bitte jeb zits kahds kuffainis ee-dsehtis, kas pampumu darra, tad nemu ahtrumâ prischi sahli, pee kurras wehl prischa semme salnes farrajahs, un usleez to us wainu lihds sahpes mittejahs.

G. F. S.

Stahstinsch.

Kad pirmo reisi telegrawes fahze taifihit, daudf nemahziti kautini dohmaja, ka grahmatas, ko zitteem griib fuhthit, wajagohht pee telegrawes drahtes peeseet, tad schihš jau aisskreeschoht us zittu pilfatu. Tâ tad arri notikkahs, ka kahdâ Wahzsemmes pilfatâ semneeks griibbeja fawam dehlom, kas ohtrâ pilfatâ dsihwoja, — ne wis grahmatu, bet jaunus sahbakus ar telegrawi nosuhthit. Pilfatâ eegahjis schis satohp Schihdu un sohla tam labbu schnapfi, ja tik tam patektu, kurrâ weetâ sahbakus us telegrawi warroht nodohht. Schihds nu wedd semneeku tahdâ weetâ, kur nemas zilweki ne staiga, un fakka: „Saseen tawus sahbakus kohpâ un mett tohs pahre telegrawes drahti; — pee drahts tohs jau ne wajaga peeseet, zittadi tee ne aisskrees.“

Wihrs darra, kâ Schihds mahza, un mahrfu no kabbatas isnehmis dohd Schihdam par labbu padohmu, un aiseet prohjam. Schihds arri leekahs prohjam eijohht, bet kad semneeks wairs ne irr mannam, schis greeschahs atpakkaf, nogehrbis fawus wezzus sahbakus tohs pakare pee drahtes, bet tohs jaunus no drahtes panehmis un apgehrbis, aiseet prohjam. Pehz kahda laika semneeks nahf atpakkaf skattitees woi sahbaſi jau pa drahti aisskrehjuschi pee dehla. „Mk tawu ahtru past! jaunee sahbaſi jaw aisskrehjuschi un dehs jau wezzohs atfuh-tijis atpakkaf.“ — tâ semneeks preezigi fazzija, Schihda sahbakus no telegrawes drahts nouem-dams.

J. R.

Labbibas un prezzu turgus Mihgâ tai 13. Augustâ un Leepajâ tai 13. Augustâ 1860 gaddâ.

M a f f a j a p a r:	Mihgâ.		Leepajâ.		M a f f a j a p a r:	Mihgâ.		Leepajâ.	
	R.	S.	R.	S.		R.	S.	R.	S.
1/3 Tschew. (1 puhru) rudsu 180 lihds	1	85	1	—	1/2 puddu (20 mahrz.) dselles	1	10	1	10
1/3 " (1 ") kweeschu 340 —	3	60	3	30	1/2 " (20 ") tabaka	1	25	1	30
1/3 " (1 ") meeschu —	1	80	1	70	1/2 " (20 ") schiblu appinu	3	—	2	50
1/3 " (1 ") ausu —	1	25	1	15	1/2 " (20 ") schab. zirku galk.	2	50	—	—
1/3 " (1 ") stenu 180 —	2	—	2	—	1/2 " (20 ") frohna linnu	2	50	2	—
1/3 " (1 ") rupju rudsu mist.	1	65	1	85	1/2 " (20 ") bracka linnu	1	45	1	20
1/3 " (1 ") kihdelet.	2	50	2	50	1 muzzu linnu sehflu . . .	6	25	6	—
1/3 " (1 ") kweeschu mil.	4	—	3	50	1 " flku . . .	9	50	8	50
1/3 " (1 ") meeschu putrain.	2	25	—	—	10 puddu farkanas fahls . . .	4	80	4	60
10 puddu (1 birfawu) feena . . .	3	50	2	—	10 " baltas rupjas fahls . . .	4	80	4	60
1/2 " (20 mahrz.) kweesta 350 —	3	80	3	—	10 " " smalkas " . . .	4	80	4	60

W r i h w d r i s s e h t .

No juhrmallas-gubernements augstas waldschanas pusses: Collegienrath G. Blaesé, Benfor. Jelgawâ, tai 15. Augustâ 1860. No. 137.